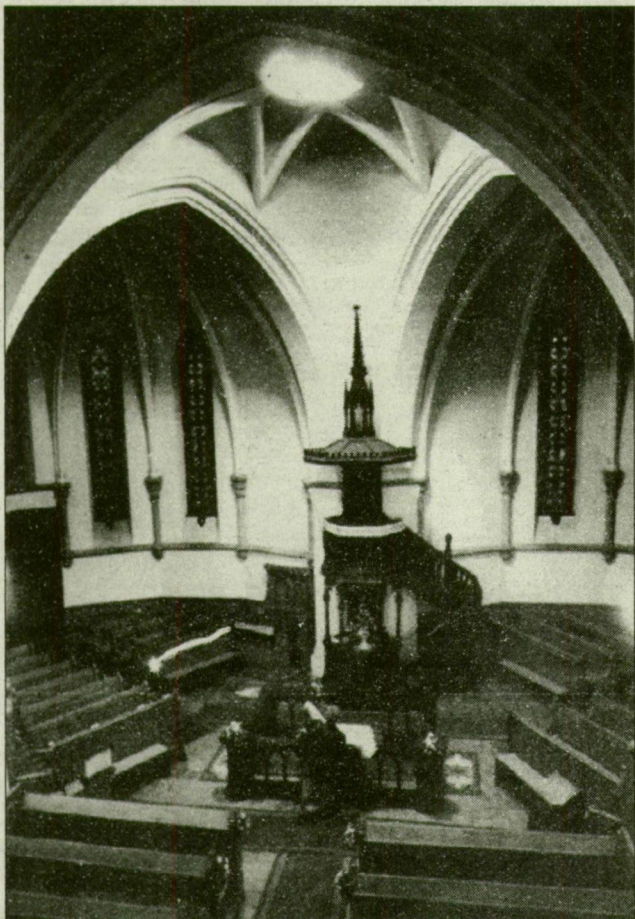


Tisza Lajos járt közben, Schulek Frigyes tervezte Műemlék lesz a kakasos templom

Amikor 1879 tavaszán a Tisza elpusztította a várost, elpusztult a Szentháromság utcai kis református imaház is. 1881-ben a református felekezetű Tisza Lajos újjáépítési királyi biztos közbenjárására a város telket adományozott a reformátusoknak, Schulek Frigyes, az országosan ismert építész pedig elkészítette a felépítendő templom terveit. A kivitelezési jogot a norvég születésű Gregersen Guilband kapta meg, aki 1847 óta élt Magyarországon, részt vett a szabadságharcban is, és abban az időben egyik fő vállalkozója volt Szeged árvíz utáni újjáépítésének. Az épület 1884-re készült el, május 25-én szentelték fel, mint a szegedi reformátusok első önálló templomát.

Mindezek és a templom építészeti értéke alapján az egyházközség még a rendszerváltozás előtt, 1988-ban lépéseket tett a műemlékké nyilvánítás felé, abban az időben azonban a műemléki státus az állam felől önmagában még nem járt anyagi kötelezettségvállalással. Amikor három éve a műemlékvédelmet átszervezték, és a Műemlékfelügyeleti Igazgatóság szegedi irodája megkapta a megye védett épületeinek kezelési jogát, a Kálvin téri református templom ügye is új feldünetet vett. 1992-ben az iroda munkatársai helyszíni szemlét tartottak a templomban és megállapították, hogy a műemlékké nyilvánítás indokolt. Miután az



A Kálvin téri lesz a szegedi reformátusok első műemlék temploma. (Fotó: Gyenes Kálmán)

egyházközség elnöksége is hasonlóan döntött, Széphegyi László főmérnök, vezető felügyelő bekezdte a procedúrához szükséges okmányokat és megtette a felterjesztést az Országos Műemlékvédelmi Hivatalhoz.

Azóta két év telt el, és mint Széphegyi Lászlótól megtudtuk, az OMH malmai sem

örölnek gyorsabban, mint Istene, bár a szegedi felügyelőség eleve úgy kezelte a templomot, mint védendő épületet. Jelenleg a szakvélemények elkészítése van folyamatban, hiszen az eljárásához művészeti és építészettörténeti szakvélemény szükséges. Ezekkel együtt kerül hamarosan a dosszié az OMH elnöki ta-

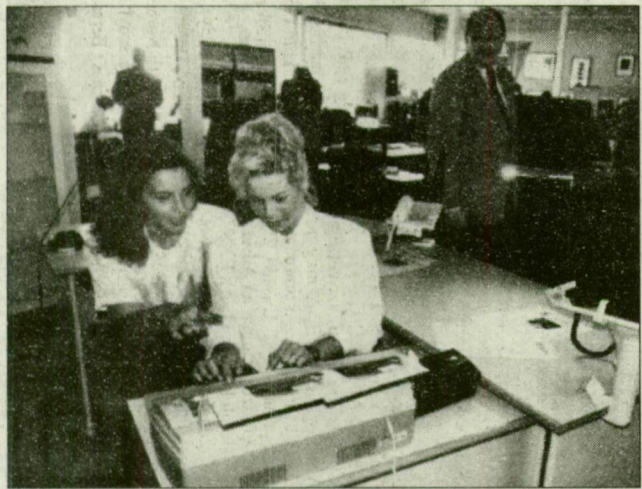
nácsadó testülete elé, majd a testület által véleményezett anyagot a környezetvédelmi miniszter és a művelődési miniszter kapja meg. Végül a két miniszter adja ki a műemlékké nyilvánító rendeletet.

A református egyházközségnek, mint Bartha Tibor lelkészől megtudtuk, nemcsak a státus miatt lenne fontos a védetté nyilvánítás. A templom belső festése, a padok felújítása szorulóknak, valamint szeretnék az 1894-ben, a pécsi Angster cég által készített egymanuális orgonát kétmanuálusra kibővíteni. A státus birtokában a költségek legalább egy részére a műemlékvédelem segítségét kérhetnék. Széphegyi László szerint az anyagi támogatásra jóval kevesebb az esély, mint a védett státusra. A támogatásra külön kell pályázni, viszont az országos költségvetésből nagyon kevés pénz jut a műemlékvédelemre. Csongrád megye mintegy 200 műemléknek védelmében idén mindössze 1 millió forintból kell a felügyeletnek gazdálkodnia, miközben a műemlékek közt sok a „súlyos” eset.

A szegedi iroda vezető felügyelője még körülbelül negyedévre számolja a műemlékké nyilvánítást, azzal a megjegyzéssel, hogy az OMH biztosan javasolni fogja azt. A hosszabb várakozási idő annak köszönhető, hogy sok épületvédelmi ügy van elmaradva, s a kakasos templom állaga a szakértő szerint nincs sürgető állapotban. A református templom ügye egy másik elmaradt épület, a szegedi nagy zsinagóga ügyével fut együtt, s ha minden jól megy, nyár idejére két újabb műemlékkel gazdagodik a város.

Panek József

Kiállítás a Castello pavilonjában Gerincrontó székek helyett - csúcstechnológia



Tegnap délelőtt a Castello Kft. Mars téri pavilonjában reprezentatív kiállítás nyílt, melyen a házigazdán kívül hét cég képviseltette magát termékeivel: a 3 S Computer Szövetkezet, a Geringer Árnékolástechnika, a Mere Kft. a P.C.A.T. szervíz, a Trendex Szalon és szervíz, a Westel-900 valamint a Klima Center.

Novák István építész a kiállítás megnyitóján többek között arról beszélt, hogy a napi, irodai feladatok minőségét mennyire befolyásolja a harmónikus környezet. Az Ybl díjas szakember kifejtette, sajnos az utóbbi negyven esztendőben, Kelet-Európában az irodakultúrának egy egészen degenerált változata alakult ki. Errefelé kényelmetlen, gerinc-

rontó ülőalkalmatosságokkal, uneszétikus és a funkcionálnak nem megfelelő íróasztalokkal, szekrényekkel töltötték tele a munkahelyi tereket. A bemutatón látható és megrendelhető irodabútorok, a csúcstechnológiával elkészített világítástechnikai- és klímaberendezések viszont az igényes, huszadik századi iroda kellékei. (Fotó: Gyenes Kálmán)

A TIGERS KFT. tanfolyamot hirdet biztonsági ór, testőr, valamint fegyvervizsgára felkészítésre.
A komplex tanfolyam ára 15 000 Ft/fő.
Jelentkezni lehet 8-16-ig a 430-130-as telefonon.

A Soros Alapítvány szövegíróje határozottan cáfolta azt a tőzsdén is keringő szóbeszédet, hogy az alapítvány pénzügyi gondokkal küzdene. Mint Shawn Patterson elmondta, a híresztelésnek semmi alapja nincs, nem is lehet tudni, hogy honnan ered. A Soros-birodalom igen jól működik, az alapítvány belső vállalati értéke csak

„A Soros-birodalom igen jól működik”

az elmúlt három nap alatt 5 százalékkal emelkedett – mondta Patterson. A pletyka szerdán terjedt el a New York-i valuta- és értéktőzsdén, és mindjárt puskaporosra is feszítette ott a levegőt. A meglehetősen ingerült Patterson hangsúlyozta, hogy ennyire alaptalan pletykákra normális körülmények között nem szoktak reagálni, ez azonban most akkora port vert fel, hogy jónak látták a helyzetet.

Európa három városában találtak olyan temetkezési helyet, amelyben a kripták mikroklímája és szellőzése révén a holttestek természetes módon mumifikálódtak. A palermói és a kijevei kolostor kriptái idegenforgalmi látványosságok. És a nemrégiben fellett vagi templom? A kriptá látogathatóvá tétele levegőjének megőrzése ugyanis nagyon sokba kerülne.

Párját ritkít, amit eddig feltártak. Hiszen egy 18. századi, a török hódoltság után újjáépült város lakóinak életmódját, kultúráját eddig nem remélt részletességgel lehet megismerni a leletekből.

De miről is van szó? A felsővárosi plébániatemplomot még tavaly kezdték restaurálni, s e munka során napvilágra került a templom kriptájának évtizedek óta ismeretlen lejárata. Amikor kibontották, s lemerészkedtek a kriptába, az ott feltárolt látvány minden képzeletet felülmúlt. A 152 kopor-

só túlnyomó többségében nem egyházi személy, hanem városi polgár nyugszik, szinte teljes épségben. Pedig a templom halotti anyakönyvei szerint az elhunytak 1738 és 1808 között kerültek a kriptabeli nyughelyre. A természetes módon mumifikálódott tetemek híven őrzik az egykori polgárok arcvonásait, hajviseletét, sőt épségben maradtak belső szerveik is. A múmiáknál, mint ismeretes, eltávolították a test lágy részeit. A gazdagon díszített, festett, faragott, rézszegekkel kiveret koporsók némelyikén a teljes alakos, megfeszített Krisztust ábrázolta az egykori mester. Ép állapotban találtak rá a

A magyar kacsa fertőzte az osztrák fogyasztót

A bécsi Kurier ismét magyar kacsa-ügyről ír: a lakosság egészségének veszélyeztetése vádjával pénzbírságra ítélték egy élelmiszerimportőrt, aki két évvel ezelőtt szalmoneállal fertőzött magyar mélyhűtött kacsát forgalmazott. Az első ellenőrzés 1993. februárjában mutatta ki a fertőzést, majd később több hasonló vizsgálat alapján a hatóság arra a következtetésre jutott, hogy a behozott magyar kacsa hatvan százalékban volt szalmoneállal. Az im-

portőr cég igazgatónője azzal védekezett, hogy azt hitte: a vámvizsgálattal minden kötelezettségét lerőta. A bírósági ítélet szerint azonban mulasztást követett el, mert szükséges lett volna az élelmiszer-vizsgálat is. A cég 1991. és 1993. között importálta a később fertőzöttnek talált baromfit. Az igazgatónőt 7500 schilling pénzbüntetésre ítélték, amiért az osztrák lakosságot „nem csekély egészségügyi veszélynek tette ki”.

Jeszenszky Géza Kolozsvárott Nem kell rossz alapszerződés!

A kolozsvári egységes teológiai intézetben tartott előadásokat – régóta esedékes meghívás alapján – szerdán és csütörtökön Jeszenszky Géza volt külügyminiszter, az MDF képviselője.

Jeszenszky Géza elmondta, hogy előadása számos kérdést követett, tudakolták véleményét történészként, de volt külügyminiszterként is a romániai magyarságot érintő időszerű kérdésekről, így az alapszerződésről jelenleg folyó tárgyalásokról is. Ez utóbbival kapcsolatban, mondotta, aggodalmat érzékelt minden körben, magánbeszélgetésekben is. Mint kifejtette, bízik abban, hogy ha lesz szerződés, akkor jó szerződés lesz, de tudja, hogy jó szerződést nem nagyon könnyű elérni. Véleménye szerint abban az esetben, ha a román félben lett volna erre készség, akkor nem most lenne napirenden, hanem 1994 előtt, ahogy más féllel kötött Magyaror-

szág, úgy Romániával is köthetett volna ilyen szerződés.

Jeszenszky Géza kifejtette: *Nem szabad azt a benyomást kelteni, hogy lejjebb eresztik a mércét.* Az a kormány, amelyben ő volt a külügyminiszter, mint mondotta, a kinyújtott kéz politikáját folytatta, ebben az egész társadalom véleményét fejezte ki. Most, ahogy azt *Németh Zsolt* kifejtette legutóbb, aggodalom érezhető, nehogy a kinyújtott kézből felemelt kéz legyen. Az aggodókat, mondotta Jeszenszky Géza, igyekezett megnyugtanni, kifejtette: *nem hiszi, hogy a jelenlegi kormány aláírja egy rossz szerződést.* A maga részéről, mondotta, nagyon örülne egy jó szerződésnek, amely elmozdítja a román-magyar viszonyt. Véleménye szerint azonban a szerződés csak egy tető, és jelenleg még nem áll az épület, amelyet a belső jogalkotás törvényei kell hogy képezzenek az európai dokumentumok alapján.

**DIESEL
AGGREGÁTOR
AD 30 CT stabil
30 kW-os
ELADÓ.**

Érdeklődni: Petőfi
Szövetkezet, Jánoshalma,
Kölcsey u. 28.
Tel.: 79/341-955

**CSODÁLATOS ÁLOM,
CSODÁLATOS ÁRON**

A TOUR-MIX

Utazási Iroda ajánlataiból:

Málta	14 900 Ft-tól repülővel
Szicília	36 900 Ft-tól autóbusszal
	39 000 Ft-tól repülővel
Amerika	79 000 Ft-tól repülővel
Korfu	17 400 Ft-tól autóbusszal
	25 400 Ft-tól repülővel
Tunézia	31 300 Ft-tól repülővel

Mindennapi magyar történelem A váci kriptá rejtélye

háltak öltözeteire, a temetési textíliákra. A temetkezési mellékletek – olvasók, feszületek, érmek, szentképek – között számos ismeretlen díszítésű tárgy került elő. A ruhák, főként, lábbelik sokfélesége a váci polgárok eddig jószerével ismeretlen 18. századbeli öltözködését idézi.

A Magyar Természettudományi Múzeum Embertani tárában antropológusok, patológusok és igazságügyi orvosok vizsgálják a mumifikálódott holttesteket.

De miért is érdekli a tudományt ez a lelet? Nos, azért, mert csupán csontmaradványokból kevésbé hitelesen le-

het rekonstruálni az embert. Olykor még a neme sem állapítható meg (lásd barguzini „Petőfi”). Ám, ha az arca, a lágy részei, s szinte minden maradványa mumifikálódott, nincs vitás ügy. Sőt, az életkor, a neme, az egészségi állapota, betegségei, vércsoportja, bakteriális fertőzöttsége, a halál oka is megállapítható. Mindez egyszerű méréssel, mikrobiológiai és kémiai vizsgálatokkal, röntgenozással, elektronmikroszkópos vizsgálatokkal történik, természetesen a kegyeleti szempontok messzemenő figyelembevételével.

(Kádár)